

15.02.2021

Asia/10

§ 126

Hakemus Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle Ulko-Hatun luonnonsuojelualueen perustamiseksi sekä hoito- ja käyttösuunnitelman vahvistamiseksi

HEL 2020-011402 T 11 01 04

Päätös

Kaupunginhallitus esitti Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, että se perustaa Ulko-Hatun luonnonsuojelualueen sekä vahvistaa alueen hoito ja käyttösuunnitelman.

Hakemus luonnonsuojelualueen perustamiseksi

Suojelun perusteet

Alue täyttää luonnonsuojelualueen perustamisen yleiset edellytykset. Alueella on uhanalainen, harvinainen tai harvinaistuva eliölaji, eliöyhteisö tai ekosysteemi, jonka suojelutason säilyttämistä luonnonsuojelualueen perustaminen parantaa.

Rauhoituksen tarkoitus

Luonnonsuojelualueen tarkoituksena on säilyttää luodon monipuolinen pesimälinnusto. Rauhoitusmääräysten avulla voidaan estää liiallinen ihmisen linnustolle aiheuttama häiriö.

Alueen sijainti ja rajaus

Ulko-Hattu sijaitsee Lauttasaarenselällä, noin 400 metriä Lauttasaaren etelärannasta etelään. Luodon pinta-ala on 0,4 hehtaaria. Maa-alueen lisäksi rauhoitetaan lintujen pesimäajaksi 50 metriä leveä vyöhyke ympäröivää vesialuetta. Perustettavan luonnonsuojelualueen pinta-ala on yhteensä 2,4 ha. Alueen rajaus on esitetty liitteessä 2.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Kiinteistötiedot ja omistus

Perustettava luonnonsuojelualue sijaitsee kiinteistöllä 091-414-0001-0680, Drumsö. Helsingin kaupunki omistaa kiinteistön.

Kaavatiedot

Yleiskaavan ”Virkistys- ja viherverkosto 2050” -teemakartassa alue kuuluu vihersormiin ja laajoihin viheralueisiin osana Lauttasaaren lähi-luotojen ja sen etelärannan muodostamaa kokonaisuutta. Vihersormien ja laajojen viheralueiden suunnittelun tavoitteeksi on esitetty teemakartassa luonnonsuojelun ja luonnon monimuotoisuuden, ekologisen verkoston ja metsäluonnon kannalta tärkeiden alueiden turvaaminen ja ekosysteemipalvelujen kehittäminen.

Luonnon yleispiirteet ja luontoarvot

Ulko-Hatun vallitsevia luontotyyppisiä ovat kalliot sekä hiekka- ja some-rikkorannat. Saaren pohjoisosassa on pieni puustoinen saareke. Hiekkarantaa ja somerikkoa esiintyy laajalti luodon eteläosassa, hieman myös pohjoispäässä. Kalliot ovat muodoltaan laakeita. Niiden reunoilla ja väleissä on monin paikoin kivikko, jossa tavataan niittykasvillisuutta. Luotoa ympäröivä vesialue on erityisesti länsi- ja eteläpuolella karikkoinen, ja myös maalla on paljon kivenlohkareita.

Ulko-Hattu on pesimälinnustoltaan monipuolinen ja siellä pesivien parien lukumäärät ovat melko korkeita. Luoto kuuluu Helsingin luontotietojärjestelmän tärkeisiin lintualueisiin arvoluokan II kohteena.

Alueen pesimälinnustosta ja sen muutoksista on saatavilla varsin tarkkaa tietoa, sillä luodolla pesivien lintujen parimääristä on olemassa seuranta-aineistoa pitkältä aikaväliltä.

Ulko-Hatun linnuston arvokkainta antia ovat eteläosan somerikolla pesivä tiirayhdyskunta ja vakituinen tyllipari. Sekä lapintiirojen että kalatiirojen muodostaman tiirayhdyskunnan koko on vaihdellut viimeisen kymmenen vuoden aikana noin 20:n ja 60:n pesivän parin välillä ja kalalokkiyhdyskunnan parimäärän välillä 15–20. Erittäin uhanalaisen (EN) haahkan parimäärä on noussut 2010-luvun alkupuolen noin kymmenestä maksimissaan vuoden 2019 peräti 31 pariin. Valkoposkiahania on pesinyt viimeisen kymmenen vuoden ajan noin kymmenen paria. Yksittäisinä pareina luodolla ovat pesineet viime vuosina kanadanhanhi, meriharakka, tylli, vielä hiljattain vaarantunut (VU) harmaalokki ja vaarantunut merilokki. Räyskän ja silmälläpidettävän (NT) punajalkaviklon yksittäispesinnät tunnetaan ainakin vuodelta 2019.

Alueen käyttö

Ulko-Hattua käytetään ainakin keväisin kalastukseen, erityisesti siian vuoksi. Lisäksi melojilla on tapana rantautua luodolle. Alueella on merkitystä myös lintujen tarkkailu- ja seurantakohteena.

Rauhoitusmääräykset

1. Alueella on kielletty:

- maa-ainesten, kivien tai kaivoskivennäisten ottaminen, maa- ja kallioperän vahingoittaminen ja muuttaminen
- rakennuksien, rakennelmien, teiden tai polkujen rakentaminen
- sienien, puiden, pensaiden tai muiden kasvien tai niiden osien ottaminen tai vahingoittaminen
- luonnonvaraisten selkärankaisten eläinten pyydystäminen, tappaminen tai häiritseminen tai niiden pesien hävittäminen sekä selkärangattomien eläinten pyydystäminen tai kerääminen
- muut toimet, jotka vaikuttavat epäedullisesti alueen luonnonoloihin, maisemaan tai eliölajien säilymiseen

2. Liikkumisrajoitukset:

Edellä mainittujen toimenpiteiden lisäksi alueella on kielletty mairin-nousu ja liikkuminen 50 metriä lähempänä luotoa lintujen pesimäaika-
na 1.4.–15.8.

3. Edellisistä yleismääräyksistä poiketen alueella on sallittu:

- kalastaminen 16.8.–31.3. välisenä aikana
- haitallisten vieraskasvilajien torjunta
- haitallisten vierasperäisten pienpetojen laillinen pyynti
- tekopesien ja muiden lintujen pesintää edistävien rakenteiden rakentaminen

4. Poikkeaminen rauhoitusmääräyksistä:

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen luonnonsuojelualuetta koskevista rauhoitusmääräyksistä, jos poikkeaminen ei vaaranna alueen perustamistarkoitusta ja on tarpeen alueen hoidon, käytön tai tutkimuksen kannalta.

Korvausmenettely

Helsingin kaupunki ei vaadi luonnonsuojelulain mukaista korvausta rauhoituksen mahdollisesti aiheuttamasta taloudellisesta haitasta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Ulko-Hatun luonnonsuojelun hoito- ja käyttösuunnitelma
- 2 Ulko-Hatun luonnonsuojelun rajaus
- 3 Ulko-Hattu lainhuutotodistus

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Uudenmaan ELY-keskus (Ympäristö ja luonnonvarat)

Otteen liitteet

Esitysteksti
Liite 1
Liite 2
Liite 3

Esitysehdotus

Esitys on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi maanomistaja hakemuksesta tai suostumuksella perustaa luonnonsuojelualueen. Päätökseen luonnonsuojelualueen perustamisesta on otettava tarpeelliset määräykset alueen luonnon suojelemisesta ja tarvittaessa sen hoidosta.

Valmistelu

Lauttasaari-seura teki 23.4.2020 aloitteen Ulko-Hatun suojelusta Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialalle. Ympäristöpalvelut puolsi lausunnossaan alueen suojelua. Lausunnossa todetaan, että Ulko-Hattu on linnustollisesti arvokas alue, ja että suojeleminen parantaisi todennäköisesti merkittävästi lintujen pesimätulosta luodolla.

Kaupunkiympäristön toimialan ympäristönsuojelu ja ohjaus -yksikkö (YSO) on valmistellut luonnonsuojelualueen perustamisesityksen ja laatinut alueelle hoito- ja käyttösuunnitelman, joka on esityksen liitteenä 3. Suunnitelmassa on esitetty tarpeelliset toimenpiteet luonnonympäristön hoitamiseksi. Uudenmaan ELY-keskus hyväksyy hoito- ja käyttösuunnitelman luonnonsuojelualueen perustamisen yhteydessä.

Luonnonsuojelualueen perustamisesityksen valmistelua sekä hoito- ja käyttösuunnitelmaa varten alueella toteutettiin YSO:n toimesta yleispiirteinen luontoinventointi 8.10.2020.

Luonnonsuojelualueen perustamisesityksestä sekä hoito- ja käyttösuunnitelmasta pyydettiin kannanotto Lauttasaari-Seuralta. Ulko-Hatussa ei toimi aluetta hyödyntäviä elinkeinonharjoittajia eikä muita järjestäytyneitä käyttäjäryhmiä, minkä vuoksi perustamisesityksestä ei järjestetty muuta osallistamista.

Kannanotto

Lauttasaari-Seuran kannanotossa luonnonsuojelualueen perustamisesitystä sekä hoito- ja käyttösuunnitelmaa pidettiin hyvin Ulko-Hatun luontoarvot turvaavina. Seura esittää luotoa ympäröivän, rakkohaurulle suotuisan matalikon lisäämistä alueen suojeluperusteisiin. Lisäksi ehdotetaan kurturuusun säästämisen harkitsemista viitaten luotojen pesimälinnustoon kohdistuvaan saalistuspaineeseen. Yleisen käsityksen mukaan kurturuusu tarjoaa suojapaikkoja petolintujen saalistukselta esimerkiksi haahkalle.

Vastine:

Rakkohaurulle suotuisa matalikko mainitaan luonnonsuojelualueen perustamisesityksessä kohteen lisäarvona. Maininta suojeluperusteena ei vaikuttaisi alueen suojelemaan, koska se suojellaan riippumatta siitä, mil-

15.02.2021

lainen painoarvo rakkohaurulle alueen perustamisesityksessä annetaan. Maininta ei vaikuttaisi myöskään hoito- ja käyttösuunnitelmaan.

Rakkohaurun esittäminen varsinaisena suojeluperusteena ei ole esittelijän käsityksen mukaan aiheellista, koska:

- 1) Suojelu ei paranna merkittävästi rakkohaurupohjien suojelun tasoa, koska meriveden sameus ja rehevyys laskevat sitä paljon enemmän kuin merenpohjaan suoraan kohdistuvat toimenpiteet, kuten maainesten otto.
- 2) Käsitys Ulko-Hattuun perustettavan luonnonsuojelualueen vedenalaisen osuuden arvoista perustuu toistaiseksi vain mallintamiseen.
- 3) Rakkohaurupohjat on monimuotoisuudelle tärkeä, mutta silti varsin yleinen luontotyyppi.

Kurturuusu on mainittu vieraslajiasetuksessa haitallisena vieraslajina. Kaupungilla on sen mukaisesti velvollisuus torjua lajia viheralueillaan. Ulko-Hatussa tulee arvostaa paitsi pesimälinnustoa, myös muuta alkuperäisluontoa, jota kurturuusu merkittävästi muuttaa. Mahdollista ruusun poiston aiheuttamaa haittaa linnuille voidaan korvata lintusuojien rakentamisella.

Lopuksi

Esitys on kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston esityksen mukainen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Ulko-Hatun luonnonsuojelualueen hoito- ja käyttösuunnitelma
- 2 Ulko-Hatun luonnonsuojelualueen rajaus
- 3 Ulko-Hattu lainhuutotodistus

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Uudenmaan ELY-keskus (Ym-

Otteen liitteet

Esitysteksti

15.02.2021

Asia/10

päristö ja luonnonvarat)

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Tiedoksi

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto
Ympäristöpalvelut

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto 19.11.2020 § 226

HEL 2020-011402 T 11 01 04

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto esitti kaupunginhallitukselle ja edelleen Uudenmaan ELY-keskukselle Helsingin Ulko-Hatun luonnonsuojelualueen perustamista sekä alueen hoito- ja käyttösuunnitelman hyväksymistä.

Käsittely

19.11.2020 Ehdotuksen mukaan

Asian aikana kuultavana oli ympäristötarkastaja Jere Salminen. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Laura Walin

Lisätiedot

Jere Salminen, vs. ympäristötarkastaja, puhelin: 310 21549
jere.salminen(a)hel.fi